

Huddinge

Handlingsplan för psykisk hälsa

2022-2024

**FASTSTÄLLD AV STYRGRUPP
2021-11-03**

Innehåll

1. Inledning och begrepp	3
2. Uppdrag och avgränsning.....	4
3. Syfte och mål	4
4. Ansvar och uppföljning	4
5. Delmål och aktiviteter.....	5
5.1 Intern och extern samverkan.....	6
5.2 Förebyggande insatser mot psykisk ohälsa och suicid	6
5.3 Tidiga tillgängliga insatser.....	7
5.4 Utsatta grupper.....	7
5.5 Metodutveckling och utbildningsinsatser	8
5.6 Informationsinsatser.....	9

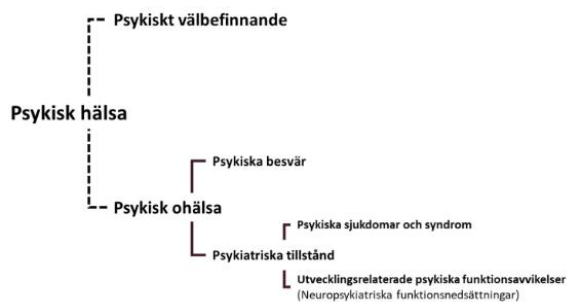
1. Inledning och begrepp

Psykisk hälsa är ett brett område och omfattar allt från insatser för att främja psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa till specialiserad vård och omsorg för barn, vuxna och äldre. Förutsättningarna för ett bra bemötande och rätt insatser utifrån individens behov ökar om bästa möjliga kunskap tillgängliggörs och används i mötet mellan individen, personal i skola, socialtjänst och hälso- och sjukvård.

Sveriges kommuner och regioner (SKR), Folkhälsomyndigheten, Socialstyrelsen och Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU) har tagit fram en modell för definitioner av begrepp inom området psykisk hälsa som handlingsplanen utgår ifrån. Modellen börjar i det övergripande paraply begreppet psykisk hälsa som omfattar psykiskt välbefinnande och psykisk ohälsa.

Psykiskt välbefinnande handlar bland annat om att kunna balansera positiva och negativa känslor, att känna tillfredsställelse med livet, ha goda sociala relationer och att utveckla samt uppnå sin potential.

Psykisk ohälsa är ett samlingsbegrepp för tillstånd av olika svårighetsgrad och varaktighet så som psykiska besvär (exempelvis oro, nedstämdhet samt kroppsliga besvär) till psykiatriska tillstånd (diagnostiserad psykisk ohälsa).¹

Regeringen och SKR har gjort särskilda satsningar på området psykisk hälsa och ohälsa sedan 2008. Regeringen tog 2015 fram en strategi inom området psykisk hälsa som satsningarna har utgått ifrån. Överenskommelsen 2020-2021 mellan regeringen och SKR syftar till att främja psykisk hälsa, förebygga psykisk ohälsa och suicid samt att stärka förutsättningarna för en tillgänglig, kunskapsbaserad, jämlik och effektiv vård och omsorg.² Socialstyrelsen och Folkhälsomyndigheten har fått i uppdrag att ta fram en ny nationell strategi inom området psykisk hälsa och suicidprevention till 2023.³ Huddinge kommun kommer att följa arbetet och ta del av strategin när den är klar.

Huddinge kommun har sedan 2013 bedrivit ett särskilt utvecklingsarbete på området psykisk hälsa och har även tilldelats medel utifrån de statliga satsningarna. De satsningar som Huddinge gör och kommande, utifrån tilldelade medel, kommer att ingå i denna handlingsplan.

¹ [Begrepp inom området psykisk hälsa \(skr.se\)](https://skr.se/begrepp-inom-området-psykisk-halsa)

² [Överenskommelse insatser psykisk hälsa 2021.pdf](#)

³ [Uppdraget att följa, utvärdera och stödja genomförandet av statens insatser inom området psykisk hälsa 2020–2023 inom överenskommelsen mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner \(socialstyrelsen.se\)](#)

2. Uppdrag och avgränsning

Socialförvaltningen har fått i uppdrag av kommunfullmäktige att samordna det kommunövergripande preventionsarbetet. Arbetet organiseras inom individ-och familjeomsorgens stab. En styrgrupp⁴ är tillsatt för arbetet och har gett individ- och familjeomsorgen i uppdrag att ta fram långsiktiga och väl förankrade handlingsplaner avseende kommunens preventionsarbete mot våld i nära relationer (VINR), Alkohol, Narkotika, Doping, Tobak och Spel (ANDTS) och psykisk ohälsa. Till arbetet finns också ett politiskt råd.⁵

Handlingsplanerna har tagits fram i samverkan mellan socialförvaltningen, barn- och utbildningsförvaltningen, gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen och kommunstyrelsens förvaltning, och kommer följas upp löpande.

Uppdraget bifogas till handlingsplanen.

3. Syfte och mål

Huddinge kommuns övergripande mål är att den psykiska hälsan ska förbättras och att det bedrivs ett aktivt arbete kring att främja psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa och suicid.

Preventionsarbetet riktar sig till Huddinges kommuninvånare, med ett särskilt fokus på kommunens barn och unga, där skyddsfaktorerna trygga familjerelationer och främjande av skolframgång ska prioriteras.

4. Ansvar och uppföljning

Alla berörda nämnder ska arbeta för att främja psykisk hälsa och motverka psykisk ohälsa och suicid. Förvaltningarna ansvarar för att ta med aktiviteterna i sin verksamhetsplanering för berört år och följa upp aktiviteternas status vid delår och årets slut.

Socialförvaltningen har det övergripande ansvaret för att samordna genomförandet av handlingsplanen. I relevanta delar av handlingsplanen ska samverkan ske med civilsamhället. Samordning, samsyn och samarbete mellan lokala och regionala aktörer är nödvändigt för ett framgångsrikt arbete för att främja psykisk hälsa och att förebygga psykisk ohälsa i kommunen. I allt arbete med planering, utförande och uppföljning behöver jämställdhets-, jämlikhets- och barnrättsperspektivet finnas. Handlingsplanen ska revideras var tredje år men kan vid behov revideras innan giltighetstiden har gått ut.

⁴ Styrgruppen består av direktörer från barn- och utbildningsförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen, gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen och socialförvaltningen samt säkerhetschef från kommunstyrelsens förvaltning.

⁵ Det politiska rådet består av politiker utsedda av Kommunfullmäktige (2021-06-07 KF § 11).

5. Delmål och aktiviteter

Utifrån kommunens övergripande mål och överenskommelsen mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) om psykisk hälsa 2020⁶ prioriteras följande delmål:

- Intern och extern samverkan
- Förebyggande och främjande insatser
- Tidiga tillgängliga insatser
- Utsatta grupper
- Metodutveckling och utbildningsinsatser
- Informationsinsatser

För varje delmål formuleras ett antal aktiviteter, ansvar för genomförande och uppföljning. Aktiviteterna formuleras utifrån lokala behov och prioriteringar i samverkan med berörda förvaltningar.

Under 2022 kommer en aktivitet att genomföras för att ta fram effektmål utifrån aktiviteterna i handlingsplanen.

⁶ [Överenskommelse Insatser inom området psykisk hälsa 2020](#)

5.1 Intern och extern samverkan

Aktivitet	Ansvarig	Uppföljning
Samverkansgrupp mellan förskola, grundskola, gymnasiet, kultur- och fritid ungdom och socialtjänsten ska arbeta för att utveckla samverkan utifrån tidiga främjande insatser.	Barn- och utbildningsförvaltningen Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen Kultur- och fritidsförvaltningen Socialförvaltningen	Påbörjar arbetet 2022 med att skapa en struktur för gemensamma åtaganden. Mötesplan fastställs för 2022. Antal gemensamma satsningar inom prevention följs upp årligen.
Via BUS (Barn och unga i behov av särskilt stöd) ta fram och genomföra arbetssätt för att öka kunskap om varandras och regionens uppdrag och ansvar; för att kunna länka individer till rätt stöd.	Barn- och utbildningsförvaltningen Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen Socialförvaltningen	Dialog påbörjas under 2022. Framtagna arbetssätt om verksamheternas uppdrag och ansvar och hur detta har spridits till verksamheterna följs upp 2023.
Inom BUS och lokala samrådet ska det suicidpreventiva arbetet belysas och lyftas in som en del av det samverkansarbete som görs för respektive riskgrupp.	Barn- och utbildningsförvaltningen Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen Socialförvaltningen	Påbörja dialog under 2022 för att skapa en plan för hur suicidpreventiva arbetet ska belysas. Uppföljning sker årligen hur det suicidpreventiva arbetet bedrivits.
Kartlägga möjliga samverkanspartners i civilsamhället.	Socialförvaltningen Kultur- och fritidsförvaltningen	Påbörja kartläggningsarbetet under 2022. Antal gemensamma insatser i samverkan med civilsamhället följs upp årligen.

5.2 Förebyggande insatser mot psykisk ohälsa och suicid

Aktivitet	Ansvarig	Uppföljning
Utveckla samverkan mellan förskola och familjecentraler för att ge ett likvärdigt stöd till föräldrar och barn i hela kommunen.	Socialförvaltningen Barn- och utbildningsförvaltningen	Uppföljning via enkät till rektorer under 2022 angående upplevelse av samverkan med familjecentralerna.
Uppföljning av konceptet föräldrarådgivare; som underlag för fortsatt utveckling av arbetet att ge tidigt stöd till föräldrar i sitt föräldraskap.	Socialförvaltningen Barn- och utbildningsförvaltningen	Uppföljning under 2022.
Utveckla ett stödmaterial riktat till skolor och hur de kan arbeta med hälsofrämjande och våldsförebyggande arbete samt ANDTS frågor.	Barn- och utbildningsförvaltningen Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen	Påbörja arbetet under 2022. Stödmaterial upprättat och implementerat i skolorna 2024.

	i samverkan med socialförvaltningen.	
Implementera evidensbaserade metoden PAX i skolan för att främja den psykiska hälsan.	Barn- och utbildningsförvaltningen	Uppföljning sker 2022. Hur många skolor som använder sig av metoden. Utvärdering av effekten i klassrum riktad till elever och lärare.
Upprätta en kommungemensam rutin för att främja skolnärvaro och förebygga frånvaroproblematik.	Barn- och utbildningsförvaltningen Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen	Påbörja arbetet 2022 för att rutin är upprättad och implementerad i skolorna 2024
Genom medel från Uppdrag psykisk hälsa ska aktiviteter genomföras för att främja stärkt brukarsamverkan.	Socialförvaltningen	Påbörjas 2022 och följs upp och utvärderas årligen. Antal aktiviteter genomförda i verksamheterna

5.3 Tidiga tillgängliga insatser

Aktivitet	Ansvarig	Uppföljning
Det finns målgruppsanpassad och lättillgänglig information om vart stöd finns; för barn, unga och vuxna som har en psykisk ohälsa eller som riskerar få en ohälsa.	Socialförvaltningen	Utvecklingsarbetet påbörjas 2022 och information ska finnas på kommunens hemsida, på sociala medier samt offentliga platser 2024.
Kommunen erbjuder målgruppsanpassad och tillgängligt stöd till anhöriga till personer som lider av psykisk ohälsa.	Socialförvaltningen	Under 2022 utreds frågan kring att utveckla arbetet med anhörigstöd. Vilket stöd har erbjudits och antal anhöriga som fått stöd följs upp årligen.
Det finns en struktur för mottagande av nyanlända elever som bygger på att så tidigt som möjligt fånga upp elever som är i behov av stöd utifrån sitt psykiska mående.	Barn- och utbildningsförvaltningen Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen	Arbetet påbörjas och rutin framtagen 2022 och implementerad i skolorna senast 2024.

5.4 Utsatta grupper

Aktivitet	Ansvarig	Uppföljning
Implementera arbetet med samordnat stöd till personer med psykisk ohälsa med syfte att de ska få rätt ersättning och	Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen	Implementering av arbetet sker under 2022 och utvärdering av hur arbetet med samordnat stöd har

stöd utifrån individens förutsättningar och behov.		implementerats görs i slutet av år 2022.
Genom medel från Uppdrag psykisk hälsa ska vi inventera målgruppen samsjuklighet beroende och psykisk ohälsa med syfte att förbättra samverkan inom organisationen och mellan huvudmän för att öka brukarnytan.	Socialförvaltningen	Påbörja arbetet 2022 och redovisa resultat av inventeringen i slutet av 2022.
Kartlägga det arbete som görs inom kommunen för att sprida goda exempel på arbetssätt och öka kunskapen om homosexuellas, bisexuellas och transpersoners situation för att uppnå jämlik hälsa.	Barn- och utbildningsförvaltningen Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen Kommunstyrelse förvaltningen Kultur- och fritidsförvaltningen Socialförvaltningen	Under 2022 påbörjas arbetet med att kartläggning. Kartläggningen klar sista kvartal 2022 och resultat på hur det fortsatta arbetet ska ske.
Utvärdera satsningen socionom kopplad till särskild undervisningsgrupp. Där fokus är att möta upp elevers komplexa utmaningar som ofta är en kombination av neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och social problematik i familjen.	Barn- och utbildningsförvaltningen	Resultat av utvärderingen presenteras 2022.
Utvärdera satsningen Akilles, som ger stöd & coachning till ungdomar 16 till 23 år som varken arbetar eller studerar.	Kultur- och fritidsförvaltningen	Resultat av utvärderingen presenteras 2022.

5.5 Metodutveckling och utbildningsinsatser

Aktivitet	Ansvarig	Uppföljning
Utbilda fler MHFA (Mental Health first aid) instruktörer i varje förvaltning som sedan ger utbildning i metoden till medarbetare.	Barn- och utbildningsförvaltningen Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen Kommunstyrelse förvaltningen Kultur- och fritidsförvaltningen Socialförvaltningen	Påbörja arbetet 2022 med att utse vilka medarbetare som ska utbilda sig till instruktörer. Antal utbildade instruktörer följs upp i slutet av 2022. Antal genomförda MHFA utbildningar och deltagare följs upp årligen.

Politiker erbjuds gå utbildning i suicidförebyggande metoden "Aktion livräddning".	Barn- och utbildningsförvaltningen Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen Kommunstyrelse förvaltningen Kultur- och fritidsförvaltningen Socialförvaltningen	Påbörjas 2022 och årligen utvärderas antal politiker som deltagit i utbildningen.
Inventera vilka behov som finns av kompetenshöjning till medarbetare som kan komma i kontakt med suicidnära personer, tex att känna igen tecken på ökad suicidrisk och avgöra vilka åtgärder som behövs, genom tex metoderna MHFA och/eller Aktion livräddning.	Barn- och utbildningsförvaltningen Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen Kommunstyrelse förvaltningen Kultur- och fritidsförvaltningen Socialförvaltningen	Inventering påbörjas första kvartal 2022. Resultatet av inventering ger riktning till vilka medarbetare som behöver kompetenshöjning. Antal medarbetare som deltagit i utbildning följs upp årligen.
All förskolepersonal ska erbjudas utbildning i metoden Alla barn i centrum (ABC)	Barn- och utbildningsförvaltningen Socialförvaltningen	Arbetet följs upp löpande med samverkansgrupp "Tidiga insatser". Antal förskolor som deltagit under 2022-2024. Antal medarbetare som deltagit i utbildningen 2022-2024.

5.6 Informationsinsatser

Aktivitet	Ansvarig	Uppföljning
Årshjul för informationskampanjer ska arbetas fram inom våld, missbruk, psykisk ohälsa och suicid.	Kommunstyrelse förvaltningen Socialförvaltningen	Arbetet med att ta fram årshjul påbörjas 2022 och aktiviteter i kommunikationsplan

		genomförs årligen från 2023.
Informationsinsatser ska genomföras för att synliggöra de insatser som finns i kommunen.	Kommunstyrelse förvaltningen Socialförvaltningen	Påbörjar arbetet 2022 och kommunikationsplan finns framtagen för intern och extern kommunikation i slutet av år 2022.
Förskola, grund- gymnasie- och särskola samt KUF ungdom ska genomföra informationskampanjer kring våld, missbruk och psykisk ohälsa, t.ex. genom affischering, inlägg på sociala medier med information till barn, ungdomar och föräldrar.	Barn- och utbildningsförvaltningen Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen Kultur- och fritidsförvaltningen	Antal genomförda informationskampanjer följs upp från år 2023, utifrån framtaget årshjul för kommunikationskampanjer.